

**«ЗАГРОЗИ СОЦІАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ ЛЮДИНИ
В УМОВАХ ВІЙНИ»**

**Матеріали
круглого столу**

27-29 вересня 2023 року

Маслій Олександра Анатоліївна

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування,

Глушко Аліна Дмитрівна

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ІНДИКАТОРНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНЮВАННЯ ЗАГРОЗ СОЦІАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ ЛЮДИНИ: ПЕРЕВАГИ ТА ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ

Комплексна дія чинників і умов зовнішнього та внутрішнього середовища в умовах сьогодення справляє деструктивний вплив на рівень соціальної безпеки людини. Сукупність негативних подій та процесів, зумовлених широкомасштабною війною РФ проти України, унеможливають та/або перешкоджають функціонуванню економічної системи держави, створюють небезпеку національним економічним інтересам, цінностям, основним соціально-економічним пріоритетам [1] та є загрозами соціальній безпеці людини.

В умовах численних викликів і загроз пріоритетного значення набув захисний підхід до забезпечення соціально-економічної безпеки, імперативним поняттям якого є «загроза» [2]. Вирішення проблеми ідентифікації та оцінювання загроз соціальній безпеці людини можливе з використання індикаторного підходу через систему сигнальних показників та їх характеристичних значень, що дозволяє здійснювати своєчасне реагування на дестабілізуючі чинники зовнішнього та внутрішнього середовища та запобігати реалізації загроз.

Оцінювання фактичних значень показників соціальної безпеки за індикаторним підходом дозволяє виявляти їх наближення до меж граничних значень, що сигналізує про ризик чи виклик соціальній безпеці людини, що є основою формування пріоритетних напрямів державної соціальної політики, забезпечення гідного й якісного рівня життя населення на основі раннього виявлення та запобігання загроз.

Проте застосування індикаторного підходу має певні недоліки, що можуть впливати на достовірність оцінок. Формування переліку сигнальних показників з урахуванням принципів системності, комплексності, ієрархічності суттєво ускладнено динамічністю та стрімкою трансформацією викликів і загроз. При цьому розмежування зон, в яких перебувають фактичні значення індикаторів на основі критичних обмежень, з метою диференціації реальних і потенційних загроз та доповнення множини індикаторів економічної безпеки держави показниками, що відображають вплив глобальних викликів [3], є досить умовною. Тому виконання повною мірою принципів репрезентативності й

достовірності при використанні індикаторного підходу до оцінювання загроз соціальній безпеці людини є суттєвою проблемою.

Разом із цим для визначення характеристичних значень індикаторів соціальної безпеки людини разом з аналоговим, законодавчо-нормативним та методом експертних оцінок повинні використовуватися економіко-математичні та статистичні методи з метою врахування функціональних залежностей соціально-економічних явищ та процесів.

Незважаючи на обмеження та проблеми використання індикаторного підходу, його основною перевагою є можливість на початковому етапі здійснювати ідентифікацію домінуючих чинників та умов виникнення загроз соціальній безпеці на нанорівні, що є основою сучасного безпекоорієнтованого управління на всіх рівнях суспільної ієрархії (безпека особи, суспільства, бізнесу та держави).

Список використаних джерел

1. Онищенко С. В., Пугач О. А. Загрози економічній безпеці України: сутність, оцінювання та механізм упередження [монографія]. Полтава: ПолтНТУ, 2015. 337 с.

2. Барановський О. І. Філософія безпеки : монографія: у 2 т. Київ : УБС НБУ, 2014. Т.1. 830 с.

3. Варналій З.С., Онищенко С.В., Маслій О.А. Загрози економічній безпеці України в умовах глобалізації та міжнародної конкуренції. Безпека та конкурентні стратегії розвитку України в глобальній економіці : монографія / за заг. ред. А. І. Мокія. Запоріжжя-Львів : ФОП Мокшанов В.В., 2019. С. 198–251.